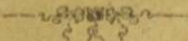


75909

PESNI

PAVLINE PAJKOVE.



V MARIBORU.

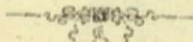
Založila pisateljica. — Tiskal J. M. Pajk.

1878.

PESNI

PAVLINE PAJKOVE.

GREGOR BREK.



V MARIBORU.

Založila pisateljica. — Tiskal J. M. Pajk.

1878.

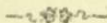
75909



A 29.V. 1947/4925
B. Z. L.

 Iz prve sladkosti,
Ki hitro zbeží,
Iz prve bridkosti
Spoznavanja dní,
Iz solz in hlepénja,
Blaženstva, mučénja, —

Iz svete ljubávi
Rodbinskih vezí,
In k materi Slavi
Ljubezni čutí,
Iz tega nastala
Ta knjiga je mala.



I.

Tvoj spomin.

Na té spomin
Me sili, bridko da vzdihujem,
Ko se vzbudim;
In kriv, da v noči dolgo čujem,
Prej ko zaspim,
Na té spomin !

Tvoj je spomin,
Ki brani, v srcu da občutek
Vesél rodim ;
In srcu brani, da trenutek
Ga ne vmirim,
Spet tvoj spomin !

Tvoj je spomin,
Ki vabi, pred podobo sveto
Da se zgrudim ;
Breznadni plam z molitvo vneto
Da ne vgasim,
Kriv tvoj spomin !

Tvoj je spomin
Uzrók, da ovenelo lice
S solzó rosim ;
In nove da rodim solzice,
Ko te vsušim,
Spet tvoj spomin !

Lej! tvoj spomin
Je vir, odkoder si življenje
Močno grením;
Velí, naj tja, kjer mre trpljenje,
Se preselim —
Tvoj mi spomin!

Pomlad.

Pridi pómlad ! kliče deva,
 Pridi, svet spremeni v raj !
 Srce moje da obséva
 Žar mirú, kakór nekdáj.

Ptic ne zábi privabíti,
 Ptice ljubko gostolé,
 One znajo vpokojíti
 Burno, žalostno srcé.

Prazne moje so gredíce,
 Vzela zima jim je cvét :
 Ko pa ti pokažeš lice,
 Izgubljene najdem spet.

Cvetke so mi pomenljive,
 — In zató je rada imam : —
 Meni vir so nevsahljive
 Sreče, rádosti, omam.

In ko v tvoji mehki noči
 Željno gledam gor v nebo :
 Solz vsuše so toki vroči,
 Srca boji polegó. —

Pridi, pridi, pomlad zala,
Pridi, svet spremeni v raj;
Srečo vso če ne boš dala,
Mir poprejšnji vsaj mi daj!



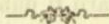
Solza.

Na tihem svoje ko preštevam rane,
Ki je prestalo v mladih dneh mi vže srcé,
Ljudjé krog mene rádostno ko se vrté:
Črez blede meni lice solza kane.

Ko v tmino zrem bodóčnosti neznane,
Za kojo duša vedno huje se skrbi,
Ko ta pogléd mi upe v prsih zaduší:
Črez blede meni lice solza kane.

Ko domovine spomnim se razd'jane,
Zibáje mati kjer mi pevala sladkó,
Oboje ki vže davno zgreša mi okó:
Črez blede meni lice solza kane.

In ko spomin mladósti mene rane
Peljá v nekdanjega življenja zlati raj:
Grenkósti polna, ko nikdár poprej, tedáj
Črez blede meni lice solza kane.



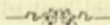
Ti nisi ljubil!

Ti nisi ljubil! — Gorjé, če ptice
 Povéjo viru hladné vodíce;
 Gorjé! če jedna sapica dneva
 Odkrije nebu, da tak si, reva!
 Šumeča voda, zvezde bliščeče
 V srcé ne bodo ti govoreče.

Ti nisi ljubil! — Drevés ne 'zročaj
 To senci, vabi ki v svoj narôčaj!
 Ne pravi cvetju, ki nje narava
 Na pot, kjer hodiš, ti nasipava!
 Vejévje gosto, cvetovje milo
 Vonjávo, senco bi ti vbrnilo.

Da ljubil nisi, za-sé ohráni,
 Da moč stvarij ti duhá ne rani;
 Stvar vsaka zemska in vse torišče
 Ljubávi dom je, ljubávi išče;
 Ti sam se nočes čutilom vdati,
 Poslušen mehkim željam postati!

Ti nisi ljubil devojko svojo,
Ki dušo je svojo združila s tvojo !
Da pravi to niso ljubezni 'zkazi,
Oko ljubeče takoj zapazi.
Ti nisi ljubil ! — S tem se maščujem,
Da čutja, misli o — tebi snujem.



Lep dokaz.

Zraven tebe sem sedela,
Z desno stola se objela,
Poslušala, ko si bral
Pesni, koje sam si vbral.

Srce da bi vpokojila,
Kar b'ne smela, sem storila ;
Lepe pesni, mil glas tvoj
Je vzbudil mi v srcu boj.

Ti pa mi še nisi branil,
Z žal-besedo me ne ranil,
Naslonila ko glavó
Sem na ramo ti ljubó.

Mirno dalje si prebíral,
Glas samó je malo hiral ;
Rekel nisi, da ne smem —
Hvala, hvala, dosti vem !



Cveticam.

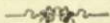
Zamaknena ko vas, cvetice, gledam mile,
 Spleténe v vence ali pa stoječe v trati:
 Osodo meni zdi se v vas človeka brati,
 Od rojstva kak' ga sprémljate t'ja do gomile.

Jaz čútim ráдост, mlado ki srce sprehaja,
 Iz dragih rok ko prvikrat ste podarjéne,
 V omamo, sramežljivost zmagat, porabljéne,
 Devojki dane, kojej mir srcé obdaja.

Tresóčo v sladkem hrepenenju vidim roko
 Nevestino, iz vas ko v lase kinč si vije;
 Otajna meni njena se bolést odkrije,
 Ko sname vas, v vas zadnjikrat ko zre globoko.

A najcenejši svoj pomén mi ve znanite,
 Mrtváške ko postélje gledam vas odeje:
 Zakáj mir angelski iz bled'ga lica véje,
 Ko glasno nam, prem néme, k srcu govorite.

Na zgodnej vidim vas gomili mi cvetéti;
 Dotlé solzic bo mojih rosa vas močila!
 Oj! vidim vas, predno bo zemlja me trohnila,
 Pozábljene — kot moj spomin — užé veneti.



Porod ljubezni.

Dve kaplji rose z jutra prirosite
Na mehko nedro roži razcveteni,
In prej. ko se zaveste, da združeni
Ste, druga v drugej se ljubo vtopite.

Dve bitji, nepoznani, se dobite,
In duši nju, po streli kot ognjeni,
Po njiju ste pogledih vplamenjeni ;
Trud prazen je, da spet se vpokojite.

Pogledov skrita moč je premagljiva
Prodrla ju, ter ju združila
V dveh bitjih v jedno samo le življenje.

Neznano njima preje hrepenenje
Odkrije njima zdaj se, da vzbudila
Jednaka v njih je moč se, nezrušljiva.



Moj zaklad.

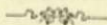
Jaz ljubim te, slovenska domovina,
Kot morem ljúbiti najdražo stvar,
V ljubezni zá-te, draga in jedina,
Ne bom omahovala nikedar ;
Zvestoba moja zá-te bo ostala
Nerazrušljiva, kakor siva skala.

Jaz ljubim te, Slavjanska mati mila,
Kot ljubi mater svojo zvest otrok ;
Jaz srca nikdar ti ne bom raníla,
Zbog mene tvoj ne bo glasil se jok.
Prej srce moje biti bo nehálo,
Ko tebe, slavna mati, kdaj izdalo.

Slovenski rod, jaz ljubim te iskreno,
Globoko štujem te, ker si ubog ;
Srcé mi vedno je v bridkost vtopljeno,
Ker čuti s toboj tega vseh nadlog.
Da scéliti jaz morem rane tvoje,
Življenje ti žrtvujem rada svoje.

Ljubezen ta združuje vse le v eno :
Zaklad, ponos, si ti jedin za-mé,

Naj svet pozabi me, naj zapušćeno
Srce zato razjéda mi gorjé:
Jaz ne zamenim svetne prazne sreče
Za slast ljubezni moje te goreče.



Povračilo.

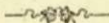
Za žalost, ki prestala je obilo
Od dne osodnega, ko sem spoznala te,
Edino to mi daješ povračilo,
Da sovražiš me!

Da tebi je srcé se posvetilo,
In vse je tvoje, v njem kar blazega cveté,
Edino to mi daješ povračilo,
Da sovražiš me!

Da upanje v bodočnost ostrupílo
Za večni čas mi tvoje je obnášanje,
Edino to mi daješ povračilo,
Da sovražiš me!

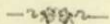
Za solze, ki oko je vže rosilo,
Premišljajočej dano s tebe mi gorjé,
Edino to mi dáješ povračilo,
Da sovražiš me!

Da srce tebe je za vzor 'zvolilo,
Kateremu glasé vse pesni moje se,
Edino to mi daješ povračilo,
Da sovražiš me!



Sirota.

Spominja me, v preteklost kádar zrem, sreé : da sem sirota !
In mračni dan sedanjosti mi vsak pové : da sem sirota !
Občutim, kadar bol srce mi obiskáva,
Trpljénja ko ono deliti s kom ne vé : da sem sirota !
Občutim, ranjena zahmán ko duša išče
Zaupnika, da moje bi tešil gorjé : da sem sirota !
Pričujo vselej, ko sedim mej njimi v sredi,
Továrišic veselih mojih šale mi bridké : da sem sirota !
Pričujo, ko za hip vsaj pomirim notranjost,
Solzé, ki tiho iz očij mi prirosé : da sem sirota !
Ker roke nij, ki bi ljubo mi jih otrla,
Ponavljajo bolesi, ki se spet vzbudé : da sem sirota !
V nebo vzdihljáje tožne jaz pošiljam svoje,
Naj omehčale sklep osode bi ostré : da sem sirota !
Jaz prosim je, da mi bolésti srčne zmanjša,
Sej dosti je, da nosim to gorjé : da sem sirota !



Razlika.

Kako svetlo
 Življenje tému se dozdeva,
 Ki svest si je, da ga obséva
 Ljubézni žár! —
 Kako temno
 Življenje tému se dozdeva,
 Ki nikedar ga ne ogréva
 Ljubézni čar! —

Sladko zaspí,
 Kdor svest si je, da srce jedno
 Po noči ko po dnevi vedno
 Le zá-nj bedí. —
 Oko rosí
 Večér se vsak naj temu redno,
 Ki ve, da oh! srce nijedno
 Ga ne želí! —



Dvoja doba.

Srce človeku v prvič ko se vname,
Prečudno njemu svet se premeni :
Život njegov navade prejšnje sname,
Oskrunjati notranjost se boji :
Um domišljija mu tako prevzame,
Na zemlji ne, da v zvezdah le živi.

Srcé človeku v drugič ko se vname,
Prečudno njemu se odpro oči ;
Več domišljija v mreže ga ne vjame,
In nad oblake duh mu ne zleti,
Prevdarjati življenja pota jame,
In združen biti je, kar si želi.



Kako si se izdal.

Besede sladke : ljubim te,
Od tebe nisem čula jaz,
In čuvstva tvoja tajna je
Mi vedno skrival tvoj obraz.

Dejánje svoje si vravnál,
Kot tujec bi neznan mi bil ;
Bojé, da bi srce izdál,
Si vedno meni se tajil,

A témno svoje ko okó
Uprl si ljubeznivo v mé,
Tedáj ljubezen svojo vso,
Nehteč odkrilo je srcé ! —



Milih pokojnikov dan.

Zvonovi resno, čuj pojó,
Obók nebesni vidi se temán,
Zemlja praznuje in nebó
Pokojnih dan.

Otôžen dnes je vsak obráz,
In mokre mnogotére so očí,
V srcé pa nam šepeče glas:
Prah boš i ti!

Molče se množica podá
Na tihi kraj, premnogim srcem svet,
Tam z dragimi jih moč duhá
Edíni spet.

I jaz mej ljudstvo se vrstim,
Morilna bol ker dnes mi v prsih tli;
Dva grôba videti želím,
Ki tu jih ni.

Oh, daleč spavata obá,
Na koja misel mi izvablja jok;
Za njiju sveti grob ne zna
Ubog otrok.

V kapelico mrtvaško jaz
Sirota zapuščena pobežim,
Da tamo si zvedrim obraz,
Se tam vmirim.



Domišljiji.

Kakó si, domišljija, goljušiva,
In vse, ki ti jih v srcu vznbujaš, nade;
Kedor zaupa v te, gotovo pade,
Ker tvoja govorica je lažnjiva.

Beseda tvoja sladka, prilizljiva,
Omámlja svojim strupom glave mlade,
Ker zlatosvitile kažeš jim livade,
Z bodočnostjo zakrite, zapeljiva!

En čas ti človek je v igračo všečno,
Grenkost spoznanja vsled pustiš mu večno. —
Tako si z manoj tudi se igrala,

Ko njega meni v svitu si kazala;
Po zmoti tej je večkrat solza lila —
A zdaj ne bodeš mene več slepila!



II.

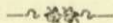
Slutnje.

Spremljava me slutnja,
Ki bol mi zlajšuje:
Da me miluješ!

In slutenj me druga
Resnično raduje:
Da me poštuješ!

Mej slutnjami tretja
Srcé osrečuje:
Da me boš ljubil!

In slutenj poslednja
V nebo me dviguje:
Da me boš snubil!

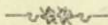


Veselo prerojenje.

Jaz sem prerojena,
Novó oživljena,
Da skoro se sama uže ne poznam.
Srce ne vzdihuje,
Obup ga ne kljuje;
Življenje pokojno, veselo imam !

Nij blede več lice,
In bridke solzice
Ne delajo več po obrazu steze;
Spet zdi se mi jasen
Obraz moj in krasen,
Ko solze ljubezni na njem se bleste.

Zdaj ljubim življenje,
In mre mi hlepenje
Po smrti, ki več je srce ne želi;
Le dolgo živeti
Sem jela želeti,
Število množila da srečnih bi dni.



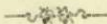
Tvoj prvi poljub.

Al pomniš, ti ljubček,
Svoj prvi poljubček,
Kako je bilo? —
Jaz menim tako :

S tresočo si roko
Mi ginen globoko
Ti čelo objel
Šeptal mi vesel.

Molče poslušala
Sem tebe, skrivala
Poglede oči —
A vse si znal ti!

Moj molk si posnemal,
Me nežno objemal,
Na čelo pa si —
Poljubil me ti.



Svetu.**Zakaj**

Ti svet se za-me toliko zanimaš

Sedaj?

Besede le pohvalne za-me imaš,

Zakaj? —

Čuj, kaj

Znabiti sem zdaj druga, ko sem bila

Nekdaj?

Ko me nesreča vedno je mučila;

Tedaj? —

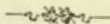
Svet, znaj!

Kot me poznaval nisi ti solzeče,

Tak zdaj

Od tebe proč nahajam svoje sreče

Jaz raj!



Slovó od domovine.

Srečna bodi mi, goriška domovina,
Ne odrekaj mi v bodočnosti špomina!

Oj priroda, oj zrakovje, solnce milo,
Vam izročam zadnje svoje poslovilo.

Ko črez mejo že hlapon me odpeljuje,
Vas še vidim, čutim — kmalu vse bo tuje. —

Čuvaj Bog te, ti družina moja mila,
Čuvstev ki si meni toliko gojila!

Moje 'zgube da britkost bi ne čutila,
Kakor tvoja meni je srcé ranila! —

Z Bogom, z Bogom, vi prijatelji predragi!
Z Bogom vsi vi, ki ste bili meni blagi!

Proč zdaj moram, daleč daleč v kraj neznani,
A kdo vé, al' vidimo se spet kdaj zbrani? —

Ali tiho srce, tiho vi občutki,
Leta zde se mi slovesa ti trenutki!

Nada v prsih se mi vzbuja, nada mila,
Kraj domači spet da bodem obhodila,

Sreca pa, od kojih težko je ločenje,
Svoje meni da ohranite nagnenje.

Zdrava torej, srečna bodi domovina,
Pa mi hrani do svidenja kaj spomina !



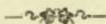
Človeško srcé.

Uganke, menim, da je nij na sveti,
Katero človek teže razrešuje,
— Naj vestno še tako jo preiskuje —
Neg' je srce človeško razumeti.

Srce — mogoče skoro nij verjeti —
Postav, dolžnostij drugih ne poštuje
Kot one, koje si samó osnuje;
Zastonj je, pametno mu kdaj veleti.

Nje ukleniti v to, kar ôno noče,
Naj z lepo se, naj silo prizadeva,
Doseči bo gotovo nemogoče.

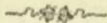
A kadar glas ljubezni v njem odmeva,
In njéne želje v njem vzbude se vroče,
Uboga, da-si nikdo ne veléva!



Gotovo zdravilo.

Kadar ostri pik buče
Rani zdravo nam roko,
Jedna le peščica zemlje
Bolest nam vmiri hudó.

Ko morilni pik ljubezni
Rani dragi mir srcá,
Grob jedini je ozdravi
Neizrečnega gorjá.



Pregovorjena otožnost.

Ne vem kakó in pa zakaj
 Veselej vedno nij mi biti ;
 Naj mesto gledam, hrib in gaj,
 Pogosto meni je solziti.

Kak' lep je svet ! Na vse strani
 Življenje mene le obdaje,
 Vsegá oko se veseli, —
 A vendar sólzno mi postaje ! —

Srcé, srcé, ti premehko
 Ne smeš, ne smeš mi vedno biti,
 S pretirano si nežnostjo
 Najlepši čas svoj ogreniti !

Pozabi svet, pozabi vse,
 Pozabi zlo ljudij dejanje !
 V bližino svojo zri ! Srce
 Tu najdeš, ljubav in smehljanje !



Novej domovini.

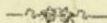
Kraj, ki novo si postal domovje meni,
Mesto, ki me svojo zoveš zdaj mestjanko,
Ljudstvo, ki poznaš mene kot Slavjanko,
Iz srcá bodite dnes mi pozdravljeni!

Vračam se iz domovine svoje drage,
Kjer je prva meni se mladost iztekla,
Moč nepremagljiva ker je mene vlekla
Obiskati dom moj, znance moje blage.

Iz domovja pa k domovju spremljevala
Dobrodejna mene je ves pot solzica,
Ker kot nekdanj lepa še stoji Gorica,
In spomin mi prejšnji še je shranjevala.

A po domu tem tešiti hrepenenje,
Ki ne sme, ne more zdaj več meni biti,
Zvesto-vdana tebe za naprej ljubiti,
Novi dom moj! moje od sedaj so želje.

Torej kraj, ki novo si domovje meni,
Mesto, ki me svojo zoveš zdaj mestjanko,
Ljudstvo, ki poznaš mene kot Slavjanko,
Iz srca bodite dnes mi pozdravljeni!



Novomašniku.

Vsak stan je svet, ki svoje delovanje
Obrača v prid na občno blagostanje,

A viši nego stani drugi vsi,
Je ta, ki si izbral ga sebi Ti.

Vsak stan je vezan na naloge svoje,
Čuj zdaj prevzvišene naloge Tvoje :

Oznanovalec one vére bodi Ti,
Ki Cerkev jo katoliška uči ;

Ti ljudstvu pot življenja kaži pravi,
Tolaži njega v stiski in težavi ;

Obupa, koji grešnika teží,
Rešenje zaželeno daj mu Ti ;

Ubogim in sirotam bodi v sili
Branitelj, pomočnik in oče mili ;

Na strani revnemu Ti ljudstvu stoj,
Ga uči, stan kakó si vzboljša svoj.

Podpiraj čednost, ne samó v besedi,
No pospešuj jo z lastnimi izgledi ;

Književnosti ostani zvest prijatelj;
Umétnostim naklonjen podpiratelj.

Naródu svojemu Ti bodi ščit,
Za-nj mnogo bóde dano Ti storit.

V težavah kadar svojega stanú
Hvaležnosti nikjer ne bo sledú:

Prepričanje naj bode Ti v tešilo,
Da delo Tvoje sad bo obrodílo.

Pogumno torej svoj nastopi pot,
Ljubezen, sreča spremljaj te povsod!



Pozdrav novemu letu 1877.

Oj, vstajaj jasno, zora tega dneva,
 Ki novemu početek letu da;
 Razširjaj blagoslov, jutranja déva,
 Vže pri nastopu na slovanska tlá,
 Da staro leto, Slavi malo milo,
 Srečnejše in miléje bi sledílo!

Z nadéjepolnim čuvstvom te pozdravlja,
 Današnja zora, vsakega srcé!
 I moje se dolgó ne obotavlja
 Odkrivat tebi nade in željé,
 Na skrivnem koje ono si vzgojuje,
 Po izpolnitvi kojih le vzdihuje.

Odkar zavést mi uma je razkrila
 Slavjanske mátere pretožni stan,
 Željó iskréno védno sem gojila,
 Dočakati nje sreče svitli dan.
 Za letom leto to mi je izteklo,
 A srce še mi zbada skrbi jeklo.

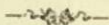
Al' bódo letos rane zacelile
 Se materi, solzá potok vsušil?

Al' bo slovanski rod napinal sile,
 Slovanski se ponós enkrát vzbudil?
 Al' slava létos bode nam pricvéla,
 Ljubáv slovanske brate vse razvnela?

Al' bo ljubezen ta nam privabila .
 V slovstvéni tempelj délavnih moči?
 Sebičnost kruto nam-li zamorila,
 Književnost naša lepše da cveti?
 Značaje naše slišim to trditi,
 In domovine slavo se množiti.

In up in strah in radost me navdaje,
 In tožen moj obraz se razvedri,
 In nadam takim srce se udaje,
 Katere novo leto mi budi,
 Da bile vslišane bi želje moje,
 Ne goljufane, srce, nade tvoje! —

Oj! vstajaj k sreči. zora tega dnéva,
 Ki novemu početek letu da;
 Razširjaj blagoslov, ti krasna deva,
 Vže pri nastopu na slavjanska tla.
 Za starim letom da Slavjanom milo,
 Da srečno, blagodejno bi sledilo.



Tvoje mokre oči.

Spomin, ki vedno z manoj v srcu hodi,
Spomin, ki časa moč ga ne vmori.
Za kojega hvaležna sem osodi,
Spomin na tvoje mokre je oči !

Prijaznost tvojo vže sem pozabila,
In pozabila, kaj si bil mi ti ;
V življenju spremlja pa kot zvezda mila
Spomin na tvoje mokre me oči !

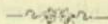
Prepolna možu duša mora biti,
Predno v okó mu solza priblesti :
Postale za-me, nij o tem dvomiti,
Oj enkrat mokre tvoje so oči !

Pri tem pogledu kaj da sem prestala,
Srce ponavljati več ne želi ;
Ne brani pa, da v njem jaz negovála
Spomin na tvoje mokre bom oči !



Molk.

Molk resnico potrjuje,
Molk besede povišuje,
Molk nedolžnost olepšuje,
Molk ljubezen navdušuje,
Sramežljivost molk značuje;
A kedor najbolj molči,
In se svetu trápast zdi:
Ta navadno mu pové
Prilično možáto vse.



Ko bi vedno tako bilo!

Ko bi vedno tako bilo,
Kot je bilo nekedaj,
Ko oko še nij solzilo,
Ko se svet mi zdel je raj:
Ko bi vedno tako bilo,
Lepo vse tako in milo!

Ko bi vedno tako bilo,
Kot nekdanj mi je bilo,
Ko je srce se vzbudilo
In plamtelo mi oko!
Ko bi vedno tako bilo
Rajsko vse tako in milo!

Ko bi vedno tako bilo —
Ah čemu ta večni vzdih? —
Več ne bo se ponovilo,
Kar odnese časa pih.
Tako je od nekdanj bilo,
Tak' se bo naprej godilo!

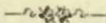


Svet dekletom.

Oko svoje ljubeznivo,
Oko svoje zapeljivo,
Dekle, ko mladenča zreš,
Dolgo stavit' na-nj ne smeš!

En pogled, dejanje kratko!
Ono srečo vzbuja sladko;
Srečo da! al' veš pa ti,
Sreči tej kaj da sledi? —

Skrivno mladič da vzdihuje,
Tožnost tebe da vladuje,
Srčni vama mir je preč —
Dekle! boj se teh nesreč!



Ovenelej cvetici.

Edino tebe še imam,
Cvetica ovenela !
Da srčnih spomniš me omam,
Ki sem jih pretrpela,
Od smrti, sama res ne znam,
Kako sem te otela.

Jaz nemo gledam te, ne vem,
Kaj tebi bi odkrila ;
Vso prošlost v tebi svojo zrem,
Zato sem omolknila ;
Iz tebe koliko izvem,
Kar vže sem pozabila !

Pogled več tvoj ne sili me
Skrivaje vzdihovati,
In v mojem oku več solze
Ne vidiš trepetati ;
Srce je naučilo se
Premagati se znati.

Peresca samo tebi jaz
Zvenela poljubujem,
Da živ ti dajem s tem dokaz,
Spomin da tvoj spoštujem ;
Čutil notranjih pa izraz
Naj v sebi zadržujem.

Prošnja.

Predrzna nisem, ako prosim
 Spomin da ti shranjuješ meni,
 Enak spomin, kakor ga nosim
 Jaz v srcu tebi, moj miljeni!
 Enak spomin obadva da združuje,
 Enaka slast da naju spreletuje.

Ko žarek zarje vstajajoče
 Iz mirnega me vzdrami spanja,
 Srce mi tvojo vzdihujoče
 Najprej oddaljenost naznanja.
 Polagoma bolest se ta ustavlja
 Ter s čuvstvom srce, dragi, te pozdravlja.

Sedeč pri delu opravila
 Spremljujem v mislih vsa jaz tvoja,
 Sprehajajoč se spet čutila
 Najslajša čuti duša moja,
 Ker tvojo v duhu zrem podobo vedno,
 S teboj se v duhu pogovarjam redno.

Sloněč na oknu pomišljujem,
Kadar se v noč somrak spreminja,
Ter zvezde zvédavo vprašujem,
Al' na-me dragi se spominja?
Potem v nebó ozrem se gor moleča,
Z njegá da na-te bi rosila sreča!



Slavčkom.

Štajerska dežela,
Krasna pač si zdaj,
Skoraj bi te smela
Zvati majhen raj!

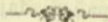
Ipak pogrešujem
Nekaj tod zelo,
Iščem, pa ne čujem:
Petje slavčevo.

Slavčki preljubljeni,
Kaj vas res nij tod?
Vi mej tički meni
Izvoljeni rod!

'Z južnih krajev tudi
Jaz prišla sem sim,
In po zimi hudi,
Glejte! še živim.

Al' iz krogov vaših
Jeden ne bi všel,
Da po logih naših
Malo bi zapel?

Bi zapel in mene,
V srce zveselil,
Nove zaljubljene
Pesni mi vzbudil?



Moja nezadovoljnost.

V življenju malo vžila sem veselja,
Da ono skoro mi neznano je,
Življenje pa ne daje mi trpljenja,
Trpljenje daje lastno mi srce.

Srce, srce, ti stvar nezadovoljna,
Z mehkužnimi ti čuvstvi mir mi daj;
S teboj postala sem uže nevoljna,
Poguma in moči ker treba zdaj.

Ker v dobi ne živim več oni zlati,
Srce ko jokat' in sanjarit' sme;
Postala žena sem, postala mati,
Sanjarstvo bilo meni bi v gorjé. —

Srce, srce, ti stvar nezadovoljna,
Z mehkužnimi ti čuvstvi mir mi daj;
S teboj na svetu sem najbolj nevoljna,
Ne greni dalje mi mladosti maj!



V mraku.

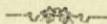
Tihoto mrak na nebo privabljuje,
Menj glasno v mraku ptički gostolé,
Cvetice mrak v gredicah oživljuje,
In moje mrak oživlja mi srcé.

In v sobi več ne morem jaz prestati,
In hlastno vun na prosto brž hitim,
Le kadar srce moram poslušati,
Samó tedaj jaz čutim, da živim.

Nad zvezde kadar duh se moj vzdiguje,
Z oblački misli dalje mi hite,
In z lahnim se vetričkom pomenkuje:
Hitreje v prsih bije mi srce.

In želje v njem stotere se budijo,
A njih nobena meni jasna nij;
Občutki v njem stoteri se vrstijo,
Ki polni so najslajših harmonij.

Oj vihi mrak, ti čas mi preljubljeni,
Kot si do zdaj, ponavljaš dan se vsak,
In dan ti vsak oživljaš srce meni,
Dok bo mladosti me obdajal mrak.



Otožnice svarilo.

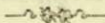
Ne gledaj me, želim iskreno,
 Sočutno svojimi očmi,
 Oko ker moje je stekleno,
 Z njega ne zveš, kar me teži.

Beseda tvoja mehko-mila,
 Zastonj za mene se glasi,
 Osodo svojo da dolžila,
 So časi meni že prešli.

Več v prsih ne gojim nobene
 Še tako majhene želje,
 Prijateljstva, sočutja mene
 Iz sanj temotnih ne vzdramé.

Zato sočutno me ne gledaj,
 Ne skrbi tožnost moja te!
 Dokler še čas je, se zavedaj,
 Srce dražiti se ne sme.

Sočutje, čuvstvo je nevarno,
 Z ljubavjo v zvezi ker stoji;
 Srce da mirno ti viharo
 Postane, lahko se zgodi.



Najina ločitev.

Ko sva se poslovila
Za precej dolgi čas,
Da nisva se solzila,
Bilá sem skrbna jaz.

Ko tožen v me upiral
Si solzne ti oči,
V slovo ko glas ti vmiral,
Ti vmirale moči,

In v meni se vzbudila
Ločitve bólest je :
Solze sem zadušila,
Da ti zvedril bi se.

Mi dva sva se ločila —
Kaj drugim skrb, kako?
Da nisva se solzila,
Naj drugi le vedo !

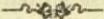


Po ločitvi.

Pogumnost, s katero krepila
V ločitvi občutke sem vse,
Nevsmiljeno koj zapustila
Po tvojem odhodu me je.

Na oknu sem tožno slonela,
Hlapon ko je žvižgal glasno,
V obraz mi je luna blestela,
Tak jasna, ko nikdar takó.

Železna so kola drdrala,
Jaz videla nisem svetá, —
Za solzo je solza kapljala,
Znak gorke ljubezni srcá!



Jesén.

Jesen ! neizrečno
Otožen si čas,
Hvaliti, slaviti
Ne morem te jaz !

Premnogi se tebe
Glasno veselé,
A meni tvoj prihod
Vznemirja srcé.

Da, tebe jaz vsikdar
Zeló se bojim,
Ko ti se približaš,
Se jaz žalostim.

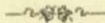
Kar meni v veselje
Pošilja nebó,
Ti vse mi odtezaš
Z nemilo rokó.

Krilate mi pevce
Spodila si ti,
Zelenje in cvetje
Tvoj dih umori.

A ptice in rože
So moja radost,
Mej njimi izgiblje
Mi srčna bridkost.

A zdaj bom samica
Vso zimo dolgó,
Kaj bosta počela
Srcé in okó?

Pa, sej te ne gane
Moj srčni vzdih,
Črez gozd in črez polje
Vže veje tvoj pih!

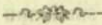


III.

Največa sreča.

Kakó veselo, ljubeznivo,
Je ptičkov čuti glas povsod,
Ko mati ptica bojazljivo
S perutmi krije mladi rod!
Enaki, prejšnji ne poznejši,
Iz srčec glási jim ne vró;
Čas ptičkom ta je najsrečnejši,
Ko snujo si družinico.

V življenju kar uživam sreče,
In do sedaj je vžila sem:
Srce mi ne pozna več,
Ko dete svoje kádar zrem.



Mati detetu.

Smehljaj se, dete, moja sreča!
 Vse kar od tebe jaz želim,
 Na usta tvoja da smeječa
 Poljubčke srčne položim.
 Tvoj smeh vsak čut mi oblažuje,
 Tvoj smeh nad vse me osrečuje.

Smehljaj se, dete! Neprestano
 Naj bo veselo ti srce,
 Dokler je tebi še neznano
 Vesoljnega sveta gorje,
 Dokler pri vzglavju tvojem jedno
 V skrbah srce te čuva vedno.

Smehljaj se, dete! Vem, osoda
 I tebi srečo to zruši;
 Srce človeku skrb ko gloda,
 V solze se smeh mu spremeni;
 Zato smehljaj se, dok življenje
 Nij znano ti in ne trpljenje.



Materni glasovi.

I.

Sem na materno koleno
Vsedi detece se malo,
In na srce sem ognjeno
Deni mi glavico zalo!
Vtrujena je duša moja,
Njej, ti dete, daj pokoja!

Koliko oj tvoja mati
Pač z življenjem se bojuje,
Duh ker njen ne zna pregnati
Toge, ki srce jej kljuje!
Sinko, tesno dnes je meni,
Oj vtolaži me, ljubljeni!

V mo oko ti svoje vpiraj,
Z ročico mi božaj lice,
S svojo ljubavjo otiraj
Meni bólestne solzice,
Me spominjaj, da sem mati
Tvoja, ti moj sinek zlati.

Le na materno koleno,
 Vsedi detece se malo,
 Pa na srce sem ognjeno
 Deni mi glavico zalo!
 Čuješ, kako ono bije?
 V nje mi ljubav tvoja sije!

II.

Brez solnca cvetica ne more živeti,

Brez matere detetu baš je takó :

Cvetica brez solnca bi jelá medleti,

Brez mene sahnilo bi tvoje telo.

Oj ljubo življenje ! ki daješ dolžnosti

Tak' svete in vzvišene materi mi,

Otroka da ljubim, v srce pa kreposti

Beseda njegovo da moja vsadi.

Življenja prej svojega nisem ljubila,

Zdaj tebi na ljubo je ljubim samo,

In svoje bi rada zdaj dni podvojila,

Da hudega čuvam te, dete ljubo.

In čuvala bom te, pred svetom te krila,

Strupeni da dih te njegov ne vmori,

Korake jaz tvoje bom šibke vodila,

Dok v lastne zaupati smeš se moči.

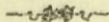
*dobro me
v lastne mo*

Le rasti, otroček, da upanje moje,

Ki jasno kot zvezda žari mi v srce,

Ne vgasne mi, želje izpolnim dok svoje

In večne na srce vlego se temé.



III.

Ko vidim, dete, tvojo ljubeznivost,
 In smeh nedolžni jaz poslušam tvoj :
 Nekako v sebi čutim bojazljivost.
 Željno v nebo pogled ozre se moj.

V nebo, vse kamor plašno zdaj bežijo
 Bojazni moje, nade in želje,
 Ki v prsih vedno večje se množijo,
 Čem bolj ti rasteš in jaz ljubim te.

Ne veš, otrok, nikdar ne bo ti znano,
 Kar mati tvoja skrivno ti goji,
 V molitvi ona pozno kar in rano
 Ponavljati nikdar se ne vtrudi.

Izvej samó, da želje mi prevzetne
 Nikdar ne kalijo mirú srcá,
 Nestanovitne sreče jaz posvetne
 Ne prosim tebi, dete, iz nebá.

Da smeh prijazni ta in jasno oko
 Jaz vedno ti želim, samo povem ;
 Za mnogo želj. ki rastejo globoko
 Še v duši moji, jezik moj je nem.

IV

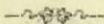
Devet si, dete, mesecev dopolnilo,
 Presrečnih dni jaz vžila sem s teboj,
 Ker vedno moje je okó sledílo,
 Kakó razvija se životek tvoj.

Iz male in nezmožne si stvaríce
 Živahen, krepek mi postal otrók;
 Vže k hoji nežne stavljaš si nožice,
 Pogled resnoben tvoj je in globók.

Temá pa proti luči vse so sreče
 V primeru k onej, kojo zdaj vsak dan
 Jaz vživam, duša ko mi vsa trepeče,
 Da rés ne vem, bedim-li al' sanjám!

Al' res poznaš me, srčno dete moje,
 Al' res ti veš, kedó in kaj sem jaz?
 Ker „mama“ blebetajo ustne tvoje,
 Ker k meni roke stezaš vsaki čas?

Ti se smejiš in „mama“ mi ponavljaš,
 Na srce ginena pritiskam te;
 Dokler z besedo to me ti pozdravljaš,
 Nobeno sklélo me me bo gorjé.



V

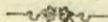
Presrečna doba zdaj, moj sin, detinska,
 V najlepšem svojem svitu ti blestí,
 Najnežnejša ljubezen materinska
 V naročju ker zdaj mojem te drži.

A pride čas, da usta, ljubkovati
 Ki moja tebe znajo zdaj samó,
 Začela bodo tebi podajati
 Naukov važnih z vso resnóbnostjo.

Izvedel boš, življenje da dolžnosti
 Živeči stvari vsaki naloží;
 Da človek blag rad svoje narodnosti
 En del močij najboljših posvetí.

Da človek ves podoben je rastlini,
 Na tujem ki poganja revni cvet,
 Uslug, ki jih storimo domovini,
 Ne ve priznavati na tujem svet.

Tak' in enako, sinek, govorila,
 Na srce neprestano jaz ti bom,
 Beseda moja, vem, te bo nagnila,
 Ljubav gojiti za slovenski dom.



VI

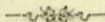
Jaz čarovnicam vidim se podobna,
 Osodo našo ki nam z lic beró :
 Al' blaga duša tvoja bo al' zlobna,
 V pogledu tvojem išče mi okó.

In materinski čuti, zapeljívi
 Kakór mladostne domišljije vse,
 Najslajše nade, sinko ljubeznívi,
 O tebi šepetajo mi v srcé.

In slutnjam, upom tem udam se rada,
 Da blag, kreposten vselej bodeš ti.
 Kakó krepí mi duh presladka nada,
 Da ti boš solnce mojih starih dni.

Ponos že zdaj ogreva žile moje,
 Postal značajan da junak boš ti,
 Iskát pravico domovine svoje,,
 Kar glavna bodi tvojih vseh skrbi.

Otrok ! al' ti bi mógel porušiti
 Vse zlate sanje matere svojé ?
 Oj, dober bodi, sin, in izpolniti
 Naj sveto bo ti, materne željé.



VII

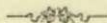
Preljubo dete, svojega življenja
 Kakó presrčno že se veseliš;
 Po vsem, kar zreš, gojiš ti hrepenenja,
 Besedi vsaki ljubko se smejiš.

Takó mladosti enkrat boš se svoje
 Z nedolžno-mlado strastjo veselil,
 In menil boš, da vse življenja boje
 Z mladostjo lodeš sólo preboril.

Kako srce enkrat ti bo gorelo
 Za vse, kar bo budilo njemu čar;
 Besedam sladkim kak' se bo zavzelo,
 A njih hinavstva ne slusteč nikdar!

Gorje! koliko tug, prevar, grenkosti
 Življenje to podati ti preti,
 Da trohico ki vžival bi sladkosti,
 Po njih ti v srcu mladem ogreni.

S pogumom in krepostjo, dete moje,
 Prevarjen duh si upokoji svoj;
 Čem bolj bridkost navdaja srce tvoje,
 Tem stanovitnejši v kreposti stoj!



VIII

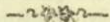
V naročju mojem, nežno se igraje,
Si k spanju mirnemu nagnil glavo,
Tihota blaga vzglavje ti obdaje,
Le čuvstva moja govore glasno.

Oj spavaj, dete, cvetka najkrasnejša
V vrtilčku sredi mojega srca!
Jaz vedno sem in bom najmarljivejša
Ti vrtnarica tvojega sveta,

Ti ne umeš, ne moreš še umeti,
Kako besed je mojih čut globok,
A jaz ljubezen vso ti razodeti
Le smem, dokler neveden si otrok.

Zato brez mére to ljubezen sveto
Uživam in razlivam jo črez te;
Kar bo v poznejših letih meni vzeto,
Zdaj nadomestovati če srce.

Ti pa odmev, moj sin, ljubezni moje
V teh pesnih revnih našel boš samo,
Naj matere spominjajo te tvoje,
Ko več je mej živečimi ne bo!



Četvero cvetlic.

Četvero poznam cvetlic:
Nedolžnost otroških lic,
Ognjenost mladenških let,
Možakosti čvrst posvet
In v starosti blag spomin.
Te vedno spoštuj, moj sin!



Materna elegija.

Zavidam, dete, ti osodo tvojo,
 In vendar moje se solzi oko,
 Zavest ker bridka tare dušo mojo,
 Da kmalu, oj! mi tebe odneso.
 Leže mej cvetjem in svečav bliščobo,
 Povišeno jaz v tebi zrem podobo.

Le malo tednov, hčerkica premila,
 Bila si svoje mater v radost,
 Bolezen zla te kmalu je mučila,
 A mene pa težila je bridkost.
 Ljubezen gorka, trud in solze moje,
 Rešiti zdravje niso mogle tvoje.

Jaz v srcu davno slutnjo sem nosila,
 Da mučenica ti ne boš svetá,
 Zato si v smehu se od nas ločila
 In smeh še zdaj na ustnih ti igra.
 O blažena je zdaj osoda tvoja,
 A tem gorkejša je izguba moja.

Zavidam, dete, ti osodo tvojo,
 A vendar močno mi solzi oko,
 Zavest ker bridka tare dušo mojo,
 Da kmalu tebe, oj! mi v grob deno.
 Več zrla v lice ti ne bom nikoli —
 Oj hčerkica, za mir ti moj zdaj moli!

Ranjeni Črnogorec.

Žari nebo; dim temni naznanjuje,
 Dejanje grozno da se tam vrši,
 Da divja turška roka pokončuje
 Po Črnigori vse, kar tam živi.
 Zato sinovi nje zdaj v boj hitijo,
 Za staro da se svobodo borijo.

Za bitvo bitve se silovitneje
 Na črnogorskih tleh sedaj vrste,
 A Črnogorec vedno pogumneje
 Naskokov brani se od dne do dne,
 Ošabni več sovražnik ga ne straši,
 Sobratov dragih zguba ga ne plaši.

Sovražna vendar kroglja je vzbudila
 I v hrabrih prsih tugo in nemir,
 Vojvodo jim ker smrtno je ranila,
 Ki bil junaštva njim je vzgled in vir.
 Iz boja brž tovarši njemu zvesti
 V zaveje varno ga dajo zanesti,

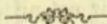
Po strmih stezah tih sprevod se miče,
 Vojvodo na nosilnicah nose,
 In spremstvo lahkoranjenih kot priče
 In v brambo se vojvodi pridruže;
 In vidi se, da več ko lastne rane
 Jih starčevo upalo lice gane.

Oslabljen on leži; le meča roka
 I v bolečinah zapustila ni;
 Nobenega iz ust nij čuti stoka,
 Oko samo je znak, kako trpi.
 Več ko sočutja in pomilovanja
 Pa vzbuja ta podoba spoštovanja.

Veljavnost vodjino najbolj spoznale
 Otožne črnogorske so žene.
 Ko ranjenega vodijo srečale
 Mej potoma so one, v boj grede,
 Prinašajo ko dragim svojim hrano,
 Če živih še jih najti bo jim dano.

Sprevod vojvode jim korake vstavlja,
 Na lastno zabijo celo gorje,
 Molitvo gorko jim iz prs privablja,
 Ki mnoge jo opravljajo kleče:
 „Vojvodi nebo milostivo bodi,
 Ki k srečnej zmagi naše ljudstvo vodi!“

Pa če ugasi tudi sreča kriva
Vojvodino življenje ljubljeno,
Deželi vendar nenadomestljiva
Njega izguba, vemo da ne bo;
Rod črnogrski znano je da sluje,
V junaštvu da nikdar ne omahuje.





KAZALO.

	Stran		Stran
I.			
Tvoj spomin	3	Troje mokre oči	39
Pomlad	5	Molk	40
Solza	7	Ko bi vedno tako bilo	41
Ti nisi ljubil	8	Svet dekletom	92
Lep dokaz	10	Ovnelej cvetlice	43
Cveticam	11	Prošnja	45
Porod ljubezni	12	Slavčkom	47
Moj zaklad	13	Moja nezadovoljnost	49
Povračilo	15	V mraku	50
Sirota	16	Otožnice svarilo	51
Razlika	17	Najina ločitev	52
Dvoja doba	18	Po ločitvi	53
Kako si se izdal	19	Jesen	54
Milih pokojnikov dan	20		
Domišljiji	22	III.	
II.		Največa sreča	59
Slutnje	25	Mati detetu	60
Veselo prerojenje	26	Materni glasovi:	
Tvoj prvi poljub	27	I.	61
Svetu	28	II.	63
Slovo od domovine	29	III.	64
Človeško srce	31	IV.	65
Gotovo zdravilo	32	V.	66
Pregovorjena otožnost	33	VI.	67
Novej domovini	34	VII.	68
Novomašniku	35	VIII.	69
Pozdrav novemu letu 1877	37	Četvero cvetlice	70
		Materna elegija	71
		Ranjeni Črnogorec	73

